

KONKURSAS „LIETUVOS KAIME GERA GYVENTI - 2011“

KAIMO VIETOVĖS APRAŠAS

1. Konkursui teikiamos kaimo vietovės pavadinimas, sav. pavadinimas

Pravieniškės-1, Kaišiadorių rajonas, Kaišiadorių savivaldybė

1. Bendruomenės pavadinimas

Pravieniškių-1 bendruomenės veiklos centras „Praviena“

Daugeliui Lietuvos gyventojų pavadinimas „PRAVIENIŠKĖS“ sukelia neigiamų emocijų, tačiau Pravieniškių-1 kaime žmonės gyvena darniai, moka švęsti tautines šventes, rūpintis vieni kitais, puoselėja gyvenamąją aplinką.

Iki bendruomenės įsikūrimo kaimo gyvenimas nesikeitė, žmonės seno, augo nauja karta. Nebuvo jokių susiejimų, švenčių šventimo, gyvenome kiekvienas sau.

2003 m. gruodžio 17 d. buvo įregistruoti bendruomenės įstatai. Išrinkta pirmoji taryba.

Šiuo metu Pravieniškių- 1 km. aktyviai ir prasmingai veikia bendruomenės veiklos centras „Praviena“. Pagrindiniai darbų organizatoriai – suaugę žmonės. Pastebėta, kad vaikai ir jaunimas nedrįsta rodyti iniciatyvos, tačiau pakviesti į bendruomenės renginius noriai dalyvauja. Ypač malonu bendrauti ir bendradarbiauti su jaunimu ir vaikais, kai vykdomi darbai ar renginiai, kuriuose atsiskleidžia jaunojo piliečio pozicija. Jaunimo iniciatyva turime Angelo sargo skulptūrą. Jaunimas padėjo rengti poilsiavietę prie tvenkinių, jaunimėlio keramikos darbais didžiuojamės visoje Lietuvoje, jaunimas moka šokti liaudies šokius, laimėti respublikiniuose eilėraščių skaitymo konkursuose. Vaikai ir jaunimas kiekvienais metais dalyvauja tradicinėje kaimo tremtinių sąšaukoje birželio 14d. ir t.t. Tačiau ugdant jaunimo pilietiškumą, reikalinga planuota nuosekli veikla.

Išsikėlėme sau tikslus:

- 1) skatinti vaikų ir jaunimo pilietiškumo ugdymą;
- 2) skatinti jaunimo socializaciją pajvairindami ir prasmingai organizuodami laisvalaikio užimtumą.

Vedini šių tikslų parengėme projektą „Iš praeities į dabartį“. Šiuo metu jaunimo grupė, padedant suaugusiems, lanko pravieniškiečius žinančius kaimo istoriją, bendrauja su kaimo žymiais žmonėmis, aplanko tremtinius. Surinkta informacija užrašoma. Šios veiklos tikslas- išleisti knygelę su savo kaimo praeities istorija, ir pastarųjų 2 dešimtmečių gyvenimo aprašymu, patalpinti medžiagą apie neeilinius pravieniškiečius: gyvus istorijos liudininkus - tremtinius ir politkalinius, kaimo šviesuolius. Šiai veiklai vykdyti susibūrė 18 jaunuolių kūrybinė grupė. Jai talkininkauja 8 suaugusieji. Lankomi kaimo senoliai noriai bendrauja ir bendradarbiauja su projekto vykdytojais. Darbo rezultatais planuojame

pasidžiaugti su visais kaimo gyventojais rugpjūčio 23 dieną bendruomenės organizuojamame renginyje.

Nepamirštami kaimo senoliai, kurie Senjorų dieną aplankomi namuose, įteikiamos jiems dovanėlės. Ikimokyklinio amžiaus vaikučius namuose aplanko bendruomenės Kalėdų senelis.

Retas pravieniškietis, kuris būtų nesilankęs Menininkės Audronės Skarbaliūtės-Glinskienės molio dirbtuvėse. Čia laisvalaikį praleidžia ir vaikai ir suaugusieji. Audronė visus išmoko prakalbinti molį. Jos dirbtuvėse gimsta nuostabiausi darbai. Kiekvienais metais menininkė Audronė Motinos dienos proga surengia keramikos darbų parodą. Paroda eksponuojama pravieniškietėjų sodybose. Šia paroda gali pasigrožėti ne tik Pravieniškių gyventojai, bet ir pravažiuojantys pro šalį. Šiais metais Audronė surengė mūsų kaimo vaikų keramikos darbų parodą Seime. 40 kaimo gyventojų vyko autobusu į parodos atidarymą.

Kaimui labai svarbi Tremtinių diena. Jau 8 metus Pravieniškių- 1km tremtiniai ir politkaliniai renkasi Birželio 14 d.paminėti gedulo ir vilties dieną. Tremtiniai šią dieną švenčia, tačiau ne apie gedulą dažniausiai kalba, o akcentuoja viltį. Pravieniškietėjų birželio 14 - tai tradicinė tremtinių sąsąuka. Pirmi susitikimai vykdavo prie mokyklos maumedyne. Mokiniai sudėdavo laužą. Vyriausias amžiumi uždegdavo. Sąsąukos dalyviai ateidavo su šeimomis. Mokyklos bendruomenė pagarbiai sutikdavo, priimdavo į mokyklą, mokiniai surengdavo koncertą. Kiekvienais metais galvojama kaip įdomiau, prasmingiau, patogiau paminėti liūdną datą. Šiuo metu susitikimas prasideda nuo maldos ir giesmės prie kryžiaus. Uždegamos atminimo žvakės, toliau vakarojama; pasidžiaugiama susitikus, vėl prisimenami gyvenimo epizodai iš jaunystės dienų praleistų tremtyje ar lageriuose , dainuojama daug., vaišinamasi. Tremtiniams dovanojamos gėlės ar kuklios jautrios dovanėlės. Tradiciškai šventę rengia tremtyje gimusiųjų karta. Kiekvienais metais šventėje dalyvauja Pravieniškių folkloro ansamblis, kartais dalyvauja svečiai iš rajono valdžios. Gyvenimas tirpsta, tačiau jaunesnieji neleis šiai tradicijai išnykti. lankys senolius namuose, susitikinės, uždegs žvakeles ant kapų ir saugos Lietuvos istoriją. Vietos menininkas L Glinskis į visus susitikimus ateina su filmavimo kamera. Nufilmuotos susitikimų akimirkos taps brangia pravieniškietėjų istorija..

Nepamirštamas renginys įvyko Baltijos kelio 20-mečiui paminėti. Šiai progai jaunimas menininkų Glinskių dirbtuvėje nulipdė molinio angelo skulptūrą. Vėliau kilo idėja šį angelą panaudoti kaip maketą ir skulptorius Kavaliauskas sukūrė tokį pat marmuro angelą, kuris šventės metu buvo atidengtas. Šiai šventei ruošėsi visas kaimas- tiek jaunimas, tiek vyresnio amžiaus žmonės. Gyventojai prisidėjo pinigėmis lėšomis: sumokėjo skulptoriui už darbą (medžiagas skulptorius padovanojo), užsakė mišias, pašventino skulptūrą. Daug darbo atliko jaunimas: rinko akmenis, kasė ir vežė žemes, kitus sunkius darbus atliko. Buvo apleistas, krūmais apaugęs žemės plotelis. Šiuo metu kiekvienas pravieniškietis didžiuojasi, jog turime savo ANGELĄ SARGĄ (taip pavadino angelo

skulptūrą). Šioje išpuoselėtoje aplinkoje organizuojami renginiai. Patys gyventojai prižiūri aplinką: šienauja, sodina gėles.

Menininkas L. Glinskis (bendruomenės steigėjas) leidžia kaimo laikraštį. Šiame laikraštyje užrašomi visi kaimo įvykiai. Jau įamžinta 9 metų kaimo istorija. Kiekvienas laikraščio numeris išdalinamas visiems kaimo gyventojams.

Įsikūrus bendruomenei, įsikūrė ir folkloro ansamblis „Praviena“. Ansamblio vadovė- Ernesta Žiūkienė. Šis ansamblis aktyviai veikia bendruomenėje: palaiko, tęsia ir perduoda tradicijas, organizuoja tradiciniais tapusius renginius:

- *Trijų karalių šventė* pradeda kasmetinių švenčių ratą. Nei vieno gyventojų nebestebina sausio 6 dieną po gatvelės žengianti iškilminga 3 karalių eiseną. Jie aplanko net atokiausius gyvenvietės kampelius.
- *Užgavėnių* kaukės, tradicinės dainos, per barzdą varvantys taukai, sotūs blynai prie laužo kasmet sukviečia virš 200 Pravieniškių gyventojų.
- Antrąją Velykų dieną *lalauninkai* – gero linkintys dainininkai, aplanko visas kaimo sodybas.
- *Motinos diena* organizuojama pirmąjį gegužės sekmadienį, vienoje iš Pravieniškių 1 k. sodybų. Ant sodriai sužaliavusios žolės „nutūpia“ daugiau nei 100 naujausių vaikų keramikos darbelių, skamba mokinių skaitomos eilės, folkloro ansamblio dainos, šokiai.
- Stebuklinga *Rasų* naktis prie Pravienos upelio su šventei būdingomis apeigomis: prausimusi, simboliniu ėjimu pro vartus, vandens ir duonos dalijimusi, kupoliavimu, saulės palydomis ir stebulės deginimu, medžių lankymu, šokiais prie laužo iki pat saulėtekio suburia ne tik Pravieniškių, bet ir aplinkinių kaimų gyventojus.
- *Vėlinių* metu prisimenami ir pagerbiami anapilin išėję bendruomenės nariai. Vakaro sutemose spindinčios žvakių liepsnelės, graudulingos giesmės ir nuoširdi malda sustiprina dviejų pasaulių ryšį.
- Metų ratą pabaigia *Advento vakaronės*. Bendruomenės nariai prisimena šventės tradicijas dirbdami adventinius darbus (senolės moko verpti, vyrai – šaukštus drožti, vaikai – vynioja siūlus, gliaudo žirnius, pupas), pasakodami pasakojimus, įvairius atsitikimus bei istorijas, žaisdami advento žaidimus bei dainuodami dainas.

Ansamblis yra paruošęs šias programas:

1. Vestuvinių dainų programą;
2. Jaunimo dainų programą;
3. Karinių – istorinių dainų programą;
4. Kalendorinių apeigų (Užgavėnių, Velykų šventės, Advento – Kalėdų dainų) programas;
5. Našlaičių dainų programą;
6. Rugiapjūtės dainų programą;

7. Humoristinių dainų programą.

Ansamblis žinomas ne tik mūsų kaime, rajone, bet ir visoje Lietuvoje. Kolektyvas džiaugiasi dalyvavęs:

- 2007 m. Lietuvos dainų šventės „Amžių sutartinė“ folkloro dienoje „Saulutė rateliu tekėjo“;
- 2009 m. Lietuvos tūkstantmečio dainų šventėje „Amžių sutartinė“ ;
- 2005 m., 2007 m., 2008 m.- tarptautiniuose folkloro festivaliuose „Atataria lamzdžiai“;
- 2010 m. – tarptautiniame folkloro festivalyje „Skamba skamba kankliai“;
- 2009 m. ir 2010 m. atlikę rugiapjūtės programą Oninių ir rugiapjūtės šventėje Lietuvos liaudies ir buities muziejuje.

Ansamblio organizuojami bei išvykstamieji renginiai, užfiksuoti metraštininko Leono Glinskio kamera, saugomi bendruomenės archyve.

Všį „Vilties žiedas“ pateikė projekto paraišką „Negalia – ne kliūtis karjerai“ Europos socialiniam fondui. Pravieniškių-1 bendruomenės veiklos centras „Praviena“ pasirašė bendradarbiavimo sutartį ir yra šio projekto partneris. Projekto „Negalia – ne kliūtis karjerai“ mokymų programą sudarys šios esminės dalys: Savęs pažinimo ir asmeninių psichologinių bei socialinių gebėjimų ugdymas. Šios dalies esminis tikslas – padėti neįgaliam asmeniui geriau pažinti save, savo pranašumus, įvertinti savo gebėjimus ir galimybes, norus, pakeisti požiūrį į save ir negalią, sustipinti asmens dalyvavimą bendruomenėje, pagerinti santykius su artimaisiais, išplėsti draugų ir pažįstamų ratą, pasirinkti profesiją ir užsibrėžti profesinio augimo siekius bei planus.

Didelės pagalbos mūsų bendruomenės nariai sulaukia iš vietos verslininkų. Gintautas Lelešius teikia kaimo gyventojams labdarą malkomis. Labdarą gauna senyvo amžiaus žmonės, kuriems sunkiau savimi pasirūpinti, asocialios šeimos. Verslininkas Vilius Noselis parūpina medienos Joninių šventei, Užgavėnių. Kuriami laižai, statovi vartai apeigoms atlikti, suoliukai.

Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija ir Kauno teritorinės darbo biržos Kaišiadorių skyrius organizavo viešuosius darbus Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje 2011 metams. Buvo paskelbtas konkursas darbdavių atrankai. Bendruomenė pateikė paraišką ir laimėjo šiame konkurse. Šiuo metu viešuosius darbus bendruomenėje dirba du darbininkai. Džiaugiamės, jog galėjome suteikti galimybę įsidarbinti 2 žmonėms, kurie prižiūri kaimo teritoriją.

Bendruomenės nariai aktyviai ir atsakingai rengia ir vykdo projektus.

Projekto pavadinimas	Trumpas projekto apibūdinimas	Finansa vimo šaltinis	Gauta paramos suma Lt	Pasiekti rezultatai
Kalėdinė popietė	Supažindinti jaunąją kartą su tradicijomis, puoselėti	Kaišiadorių r. savivaldybė	208 Lt	Suorganizuota Kalėdinė popietė.

	etnokultūrinės vertybės.			
"Kaišiadorių r. savivaldybės kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos rėmimas". Kelionė į Marcinkonis	Folkloro ansamblis „Praviena“ parengė programą, kurią pristatė Marcinkonyse.	Kaišiadorių r. savivaldybė	1000Lt	Suorganizuota kelionė į Marcinkonis. Įvyko koncertas, bendruomenės pasidalijo patirtimi.
Projektas "Vyriausios kartos istorinės patirties įamžinimas".	Aplankyti Pravieniškių-1 km. senjorai, įamžinti istorinę jų gyvenimo patirtis	Kaišiadorių r. savivaldybė	1000Lt	Sukurta video medžiaga, išleistas Pravieniškių 1 km. laikraštis). Projekto baigmėje suorganizuotas koncertas.
Projektas „Poilsio zonos įrengimas ir pritaikymas bendruomenės poreikiams“.	Įrengta poilsiozonoje, kurioje organizuojami renginiai, praleidžiamas laisvalaikis.	Kaišiadorių r. savivaldybė	6000 Lt	Įrengta poilsio zona, švarioje įrengtoje poilsiozonoje gyventojai praleidžia laisvalaikį.
Projektas „Materialinė gerovė-bendruomeniškumo skatinimui“.	Bendruomenės materialinei techninei bazei stiprinti	ŽUM valstybės parama kaimo bendruomenėms ir vietos veiklos grupėms remti	12018 Lt	Įsigijome baldus, kopijuoklį, video kamerą, printerį, fotoaparata, kompiuterį ir programinę įrangą. Suorganizavome renginį BALTIJOS KELIO 20-mečiui paminėti, kurio metu viso kaimo žmonių dėka pastatyta ANGELO SARGO skulptūra.
Projektas "Viešųjų erdvių sutvarkymas ir pritaikymas kultūriniais renginiais Pravieniškių-1 kaime" (Projekto „Materialinė gerovė-bendruomeniškumo skatinimui“ tęstinis projektas)	Sutvarkyti visuomeniniams poreikiams priskirtą žemės plotą. Atlikti drenažo darbus.	Programos "Leader" ir žemdirbių mokymo metodikos centras	Prašoma paramos suma 25000 Lt	Projektas dar svarstomas
Iš praeities į dabartį	Surinkti kaimo istoriją ir užrašius bei ją susisteminti išleisti knygą.	Kaišiadorių r. savivaldybė	960 Lt	Projektas dar vykdomas

Šiuo metu rengiame du projektus susijusius su „Vietos plėtros 2008-2014 metų strategijos“ Kvietimo Nr. 03 priemonėmis: „Prieigos prie vandens telkinių, parkų ir poilsio zonų įrengimas ir sutvarkymas“; „Sporto aikštynų, vaikų žaidimo aikštelių sutvarkymas ir įrengimas“. Tikimės puikių rezultatų. Daug pastangų įdėjome rašydami bendruomenės namų statybai, tačiau liko neišspręstas

klausimas dėl žemės. Finansavimo negavome, tačiau ar lietus, ar giedra mes švenčiame šventes po atviru dangumi ir džiaugiamės bendruomenišku gyvenimu.

Patikėkite – Pravieniškių kaime tikrai gera gyventi!

Kaimo vietovę konkursui teikianti kaimo bendruomenė

Pavadinimas Pravieniškių-1 bendruomenės veiklos centras „Praviena”

Adresas: Pašilės-2, Pravieniškės-1, Kaišiadorių rajonas.

Tel. Nr. 861821503

El. paštas *jonesadrum@gmail.com*